

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 2.7.2008
COM(2008) 418 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**«Ανανεωμένη δέσμευση για την κοινωνική Ευρώπη: ενίσχυση της ανοιχτής μεθόδου
συντονισμού για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη»**

{SEC(2008) 2153}
{SEC(2008) 2169}
{SEC(2008) 2170}
{SEC(2008) 2179}

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ανακοίνωση είναι μέρος της ανακοίνωσης της Επιτροπής με τίτλο «Ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα: ευκαιρίες, πρόσβαση και αλληλεγγύη στην Ευρώπη του 21ου αιώνα». Προτείνει την ενίσχυση ενός από τα σημαντικότερα μέσα για την υποστήριξη της κοινωνικής ανάπτυξης στην ΕΕ και στα κράτη μέλη, και συγκεκριμένα της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού στον τομέα της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής ένταξης (στο εξής «κοινωνική ΑΜΣ»). Η μέθοδος αυτή, που άρχισε να εφαρμόζεται το 2000 ως εθελοντική διαδικασία αυτοαξιολόγησης με βάση κοινούς στόχους, συμπληρώνει ένα περιεκτικό *μίγμα* νομοθεσίας, χρηματοδοτικών μέσων (μεταξύ των οποίων και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και διαδικασιών συντονισμού (ιδιαίτερα της στρατηγικής της Λισαβόνας), που έχουν χρησιμοποιηθεί για την υποστήριξη της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης στην ΕΕ.

Κατά τα τελευταία οκτώ χρόνια, τα κράτη μέλη έχουν χρησιμοποιήσει την κοινωνική ΑΜΣ προκειμένου να συντονίσουν τις προσπάθειές τους για την αντιμετώπιση παλαιών και νέων κοινωνικών προκλήσεων και να προσαρμόσουν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας τους σε νέες κοινωνικές πραγματικότητες. Όρισαν επομένως κοινούς στόχους και συμφώνησαν στην εφαρμογή δεικτών με σκοπό να κατευθύνουν τις πολιτικές τους για κοινωνική ένταξη και για μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων τους, όπως και των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, καταδείχθηκε πράγματι η αξία της κοινωνικής ΑΜΣ μέσα από την υποστήριξη της αμοιβαίας μάθησης, την προώθηση της ευρύτερης συμμετοχής των ενδιαφερομένων, την ενθάρρυνση του εκσυγχρονισμού των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, την ευρύτερη συνειδητοποίηση του πολυδιάστατου χαρακτήρα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, τη διαμόρφωση μιας κοινής προσέγγισης απέναντι στις κοινές προκλήσεις και την ανάδειξη νέων κοινών ζητημάτων.

Ωστόσο, η επίτευξη των κοινών στόχων – καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, διασφάλιση της επάρκειας και της βιωσιμότητας των συντάξεων, δίκαιη πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη και τη μακροχρόνια φροντίδα – εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Μια ανοιχτή διαδικασία συντονισμού, που βασίζεται σε εθελοντική συνεργασία μεταξύ πολλών και διαφόρων κρατών μελών, δεν μπορεί εξ ορισμού να παραγάγει αποτελέσματα ευρείας κλίμακας σε περιορισμένο χρονικό διάστημα. Υπάρχει ωστόσο ευρεία συναίνεση – όπως αποδεικνύεται από μεγάλο αριθμό γραπτών και προφορικών δηλώσεων στην επιτροπή κοινωνικής προστασίας (ΕΚΠ), καθώς και μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων¹ - ότι είναι ακόμη πολλά αυτά που μπορούν και πρέπει να γίνουν προκειμένου να αξιοποιηθεί στο έπακρο το δυναμικό της κοινωνικής ΑΜΣ.

Η παρούσα ανακοίνωση προτείνει την ενίσχυση της κοινωνικής ΑΜΣ μέσω της βελτίωσης της προβολής και των μεθόδων εργασίας της, της ενίσχυσης της αλληλεπίδρασής της με άλλες πολιτικές, της ενδυνάμωσης των αναλυτικών εργαλείων και της βάσης τεκμηρίωσης, καθώς και της καλύτερης οικειοποίησης στα κράτη μέλη μέσω της ανασκόπησης από ισότιμους εταίρους, της αμοιβαίας μάθησης και της συμμετοχής όλων των σχετικών παραγόντων. Η ενίσχυση αυτή θα γίνει πράξη κυρίως μέσα από τη σταδιακή υιοθέτηση, σε συμφωνία με τα κράτη μέλη, ορισμένων από τις επιτυχείς μεθόδους που έχουν εφαρμοστεί μέχρι σήμερα στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας. Πρόκειται για μια προσέγγιση η οποία, σεβόμενη την αρχή της επικουρικότητας και τον εθελοντικό χαρακτήρα της ΑΜΣ,

¹ Για λεπτομέρειες, βλ. εκτίμηση επιπτώσεων.

αναμένεται να δώσει νέα ώθηση στην ανάπτυξη μιας νέας ανάλυσης και ορισμού των εθνικών πολιτικών. Ταυτόχρονα θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την προβολή της κοινωνικής διάστασης της ΕΕ ως αναπόσπαστου μέρους της στρατηγικής της Λισαβόνας και θα διασφαλίσει την καλύτερη ενσωμάτωση των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών, καθώς και των πολιτικών για την απασχόληση, κατά τις επιταγές και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μαρτίου 2008.

2 ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΜΣ

Η συνολική αξιολόγηση της κοινωνικής ΑΜΣ μεταξύ των κρατών μελών και των ενδιαφερομένων είναι ιδιαίτερα θετική. Η κοινωνική ΑΜΣ αναγνωρίζεται ως εργαλείο για την προώθηση της προόδου στην κοινωνική σφαίρα και ως καινοτομικό μέσο για την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση². Έχει προωθήσει μεταρρυθμίσεις και έχει δημιουργήσει ένα κλίμα προθυμίας για συνεργασία και αμοιβαία μάθηση με σκοπό την αναζήτηση των βέλτιστων λύσεων για την επίτευξη της κοινωνικής προόδου, χωρίς υποχρέωση ορισμού ενός «ελάχιστου κοινού παρονομαστή». Οι τακτικές ανασκοπήσεις του αντίκτυπου πολιτικής και της αποτελεσματικότητας των μεθόδων εργασίας της κοινωνικής ΑΜΣ γίνονται στο πλαίσιο της επιτροπής κοινωνικής προστασίας (ΕΚΠ), στο πλαίσιο του διαλόγου με τους ενδιαφερομένους από την κοινωνία των πολιτών και τους κοινωνικούς εταίρους, καθώς και μέσω τακτικών εκθέσεων από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες.

Η κοινωνική ΑΜΣ έχει αποτελέσει αντικείμενο σημαντικών μεταρρυθμίσεων από τη στιγμή που εγκαινιάστηκε το έτος 2000. Το 2005, οι τρεις διαδικασίες συντονισμού (κοινωνική ένταξη, επαρκείς και βιώσιμες συντάξεις και υψηλής ποιότητας βιώσιμη υγειονομική περίθαλψη και μακροχρόνια φροντίδα) συγχωνεύτηκαν σε μια ενιαία κοινωνική ΑΜΣ³. Οι κοινοί στόχοι που ορίστηκαν και επικαιροποιήθηκαν στο μεταξύ από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, επιβεβαιώθηκαν τελικά από το ίδιο όργανο κατά την εαρινή συνεδρίασή του το 2008 (βλ. παράρτημα 1). Η επιτροπή κοινωνικής προστασίας (ΕΚΠ) όρισε δείκτες, τόσο γενικούς όσο και ειδικότερους, για τα τρία σκέλη της μεθόδου προκειμένου να μπορεί να παρακολουθείται η πρόοδος ως προς την επίτευξη των από κοινού συμφωνηθέντων στόχων (βλ. παράρτημα 2).

Επιπλέον, η διαδικασία σχεδιάστηκε υπό μορφή τριετούς κύκλου με απλουστευμένη υποβολή εκθέσεων. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν εθνικές εκθέσεις στρατηγικής τον πρώτο χρόνο, οι οποίες συνενώνονται σε μια κοινή έκθεση του Συμβουλίου και της Επιτροπής για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη. Αυτή η «κοινή έκθεση» περιλαμβάνει ξεχωριστά προφίλ για κάθε χώρα, όπου αναδεικνύονται τα ζητήματα προτεραιότητας και οι εθνικές προκλήσεις. Τα έτη που μεσολαβούν, χωρίς υποβολή αντίστοιχων εκθέσεων, αφιερώνονται στην επισταμένη ανάλυση και αμοιβαία μάθηση σε ζητήματα προτεραιότητας.

Ο εξορθολογισμός της κοινωνικής ΑΜΣ έχει ως αποτέλεσμα την καλύτερη επικέντρωση στην εφαρμογή των πολιτικών και τη θετική αλληλεπίδραση με την ανανεωμένη στρατηγική της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Οι εθνικές εκθέσεις για το 2006 ήταν περισσότερο στρατηγικού χαρακτήρα και επικεντρώνονταν σε περιορισμένο αριθμό

² Η εκτίμηση επιπτώσεων δίνει μια εκτενή εικόνα της επιστημονικής και δημόσιας συζήτησης σχετικά με την κοινωνική ΑΜΣ.

³ Εργαζόμαστε μαζί, εργαζόμαστε καλύτερα - Ένα νέο πλαίσιο για τον ανοικτό συντονισμό των πολιτικών κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, COM(2005) 706 τελικό.

προτεραιοτήτων και συνεκτικών προσεγγίσεων για την επίτευξη των κοινών στόχων. Η κοινή έκθεση για το 2007 κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η από κοινού εξέταση του συνόλου των κοινωνικών στόχων συνέβαλε θετικά στη βελτίωση της συνεκτικότητας και αποτελεσματικότητας των πολιτικών. Επιπλέον, ο νέος κύκλος συνέβαλε στην πραγματοποίηση μιας βαθύτερης ανάλυσης και έδωσε ώθηση στη διαδικασία μάθησης επί βασικών προτεραιοτήτων. Η κοινή έκθεση για το 2008, που επικεντρώνεται στην παιδική φτώχεια, την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, την εξέλιξη των αναγκών της μακροχρόνιας φροντίδας, την παράταση του εργασιακού βίου και τα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά συστήματα, επιβεβαιώνει τον πλούτο της νέας προσέγγισης.

3 Η ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΜΣ

Τα θετικά αυτά αποτελέσματα της ΑΜΣ δεν αναιρούν την ανάγκη ενίσχυσης της μεθόδου, ειδικά προκειμένου να βελτιωθεί η επίτευξη των από κοινού συμφωνηθέντων στόχων και να αξιοποιηθεί καλύτερα η χρήση των από κοινού συμφωνηθέντων δεικτών. Παρά τη δέσμευση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το 2000 για «έναν αποφασιστικό αντίκτυπο στην εξάλειψη της φτώχειας», δεν υπάρχουν ενδείξεις για συνολική μείωση των ποσοστών της φτώχειας στην ΕΕ. Το 16% των πολιτών της ΕΕ (78 εκατομμύρια άνθρωποι) βρίσκονται αντιμέτωποι με τον κίνδυνο της φτώχειας. Μεταξύ αυτών, μεγαλύτερο ακόμη είναι το ποσοστό των παιδιών: 19%. Οι μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων δεν έχουν εξαλείψει τον κίνδυνο της ανεπάρκειας των συντάξεων για τις μελλοντικές γενιές, ενώ εξακολουθούν να υφίστανται ανισότητες σε ό,τι αφορά την υγεία (μείωση του προσδόκιμου ζωής, χειρότερη κατάσταση της υγείας στις μειονεκτούσες ομάδες).

Η αναζήτηση λύσεων στα προβλήματα αυτά είναι κατά κύριο λόγο ευθύνη των εθνικών αρχών, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Όπως φαίνεται από τα μέχρι τώρα επιτεύγματα, η ΑΜΣ έχει επιδράσει καταλυτικά στη διαδικασία μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη. Η συνεισφορά της μπορεί να γίνει ακόμα πιο αποτελεσματική μέσα από την προσέγγιση που περιγράφεται στη συνέχεια.

3.1 Περισσότερη πολιτική δέσμευση και προβολή

Το μοντέλο της στρατηγικής της Λισαβόνας

Η ανανεωμένη **στρατηγική της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση**, η οποία επικεντρώνεται στην υλοποίηση και σε ρυθμίσεις προηγμένης διακυβέρνησης με τη συμμετοχή των κρατών μελών, της Επιτροπής, του Συμβουλίου Υπουργών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μέσα από μια προσέγγιση εταιρικής σχέσης, συνιστά τόσο πρότυπο όσο και βασικό στοιχείο αναφοράς για την ενίσχυση της κοινωνικής ΑΜΣ. Η επιτυχία της στρατηγικής της Λισαβόνας σε ό,τι αφορά τις επιδόσεις στους τομείς της οικονομίας και της απασχόλησης τα τελευταία χρόνια καταδεικνύει ότι η ισχυρή πολιτική δέσμευση στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο, οι συντονισμένες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες και η ανασκόπηση από ισότιμους εταίρους μπορούν να παράγουν συγκεκριμένα και ορατά αποτελέσματα.

Ένα από τα δυνατά σημεία της στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση έγκειται στο γεγονός ότι η στρατηγική αυτή βασίζεται σε μια προσέγγιση σύμπραξης και καθοδηγείται από μια κοινά αποδεκτή ατζέντα πολιτικής. Ταυτόχρονα, το εξελιγμένο μεθοδολογικό πλαίσιο συμπληρώνεται από ένα συνδυασμό επιλεγμένων δεικτών και ποσοτικών στόχων, ο οποίος καθιστά τον έλεγχο των πολιτικών περισσότερο αποτελεσματικό, διαφανή και

αξιόπιστο. Στη βάση αυτή, η Επιτροπή παρέχει συστηματική αξιολόγηση της προόδου που συντελείται σε κάθε χώρα και διατυπώνει συστάσεις ανά χώρα ή/και σημεία προς παρακολούθηση. Οι προτάσεις αυτές δίνουν τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να επιτυγχάνουν συναίνεση, μέσω του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου Υπουργών, σχετικά με τις βέλτιστες λύσεις που πρέπει να προκριθούν σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, η έμφαση σε εύκολα αντιληπτούς στόχους διευκολύνει την κατανόηση και τη συνειδητοποίηση της διαδικασίας από το ευρύ κοινό.

Η σημασία της θετικής αλληλεπίδρασης μεταξύ της κοινωνικής ΑΜΣ και της στρατηγικής της Λισαβόνας αναδείχθηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής για την ΑΜΣ που δημοσιεύτηκε το 2005: «η ΑΜΣ πρέπει να λειτουργεί παράλληλα και σε στενή αλληλεπίδραση με την αναθεωρημένη στρατηγική της Λισαβόνας – θα τροφοδοτεί τους στόχους της ανάπτυξης και της απασχόλησης, ενώ τα προγράμματα της Λισαβόνας θα συμβάλλουν, ως "εκροές", στην προώθηση των στόχων κοινωνικής συνοχής». Οι υψηλότεροι ρυθμοί ανάπτυξης και η αύξηση της απασχόλησης δεν ήταν από μόνα τους αρκετά ώστε να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα σε ό,τι αφορά τη μείωση της φτώχειας και τη βελτίωση των συνθηκών για τους περισσότερο ευάλωτους. Κατά συνέπεια, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επανεπιβεβαίωσε, τον Μάρτιο του 2008, «τη σημασία της κοινωνικής διάστασης της ΕΕ ως αναπόσπαστου μέρους της στρατηγικής της Λισαβόνας» και τόνισε την ανάγκη μεγαλύτερης ενσωμάτωσης των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών, καθώς και των πολιτικών για την απασχόληση⁴.

Φαίνεται επομένως λογικό η κοινωνική ΑΜΣ να εγκρίνει σταδιακά ορισμένες από τις μεθόδους και τις προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση για την κοινωνική ΑΜΣ. Αυτό θα ενίσχυσε την αποτελεσματικότητα της κοινωνικής ΑΜΣ και θα ενδυνάμωνε την εφαρμογή των εθνικών πολιτικών προς την επίτευξη κοινών κοινωνικών στόχων, όπως και τη σχετική δέσμευση και προβολή. Θα τροφοδοτούσε με πιο ουσιαστικό τρόπο τη στρατηγική της Λισαβόνας, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, και θα διασφάλιζε τη βέλτιστη αλληλεπίδραση μεταξύ απασχόλησης, ανάπτυξης και κοινωνικής πολιτικής. Ταυτόχρονα, μια τέτοια προσέγγιση θα ήταν απολύτως συμβατή με την αρχή της επικουρικότητας και τον εθελοντικό χαρακτήρα της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού. Αυτό προκύπτει και από άλλους τομείς ανοιχτού συντονισμού (εκπαίδευση και απασχόληση) για τους οποίους έχουν τεθεί στόχοι από την ΕΕ, όπως τα ποσοστά απασχόλησης, ο αριθμός των μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο και η διά βίου μάθηση, και οι οποίοι ενισχύουν σημαντικά το δυναμισμό της στρατηγικής της Λισαβόνας.

Στοχοθέτηση

Ορισμένοι δείκτες έχουν ήδη συμφωνηθεί μεταξύ των κρατών μελών στους τομείς της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής ένταξης (βλ. παράρτημα 2), και παρέχουν μια αρκετά στέρεα βάση για τη θέσπιση ποσοτικών στόχων. Κάτι τέτοιο θα ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρον μέσα από την προοπτική για «έναν αποφασιστικό αντίκτυπο στην **εξάλειψη της φτώχειας**». Παρά τη δέσμευση αυτή, όπως εκφράστηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2000, ο δρόμος που πρέπει να καλυφθεί είναι ακόμα μακρύς. Οι στόχοι αναμένεται να δημιουργήσουν μια νέα δυναμική και θα μπορούσαν να καθοριστούν τόσο για τη μείωση της φτώχειας εν γένει όσο και για ειδικές μορφές φτώχειας, όπως η παιδική φτώχεια, το ποσοστό της οποίας είναι σήμερα κατά τρεις μονάδες υψηλότερο σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό

⁴ Η ανασκόπηση της ενιαίας αγοράς του Νοεμβρίου του 2007 κάνει επίσης λόγο για μια τέτοια ολοκληρωμένη προσέγγιση, υπογραμμίζοντας ότι το άνοιγμα των αγορών και οι κοινωνικές μεταρρυθμίσεις μπορούν και πρέπει να συμβαδίζουν. Βλ.: Ενιαία αγορά για την Ευρώπη του 21ου αιώνα. COM(2007) 724 τελικό, 20.11.2007.

του γενικού πληθυσμού (19 έναντι 16%), και αφορά, σε ορισμένες χώρες, ένα στα τέσσερα παιδιά η φτώχεια στην εργασία που πλήττει το 8% των εργαζομένων και αυξάνεται συνεχώς η συνεχιζόμενη μακροχρόνια φτώχεια, για την οποία θα υπάρξουν σύντομα έγκυροι δείκτες και η φτώχεια των ηλικιωμένων (65+), η οποία αποτελεί επίσης δείκτη επάρκειας των συντάξεων.

Καθώς υπάρχει ανάγκη για προσεκτική παρακολούθηση της επάρκειας των μελλοντικών συντάξεων, ο στόχος για τη **μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων** θα μπορούσε να συνδέεται με ένα ελάχιστο επίπεδο εισοδήματος που θα παρέχεται μέσω των συντάξεων, είτε δημόσιων είτε ιδιωτικών. Η υλοποίηση των στόχων στον τομέα της **υγειονομικής περίθαλψης και της μακροχρόνιας φροντίδας** θα μπορούσε να υποστηριχθεί από στόχους που συνδέονται με την πρόσβαση και την ποιότητα της υγειονομικής περίθαλψης και της κοινωνικής φροντίδας. Επιπλέον, μπορεί να υπάρχουν στόχοι που να συνδέονται με την κατάσταση υγείας, παραδείγματος χάρι, σχετικά με την αύξηση του προσδόκιμου ζωής (το οποίο διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών μέχρι και 13 χρόνια για τους άνδρες και 7 για τις γυναίκες) και των ετών υγιούς ζωής καθώς και με τη μείωση της παιδικής θνησιμότητας (το ποσοστό της οποίας εξακολουθεί να είναι περίπου 10 ανά χίλιες ζώσες γεννήσεις σε ορισμένα κράτη μέλη). Η κατάσταση της υγείας συνιστά αποφασιστικό παράγοντα για την ενεργό συμμετοχή στην αγορά εργασίας, την παράταση του εργασιακού βίου και τη μείωση της φτώχειας.

Η θέσπιση των ποσοτικών αυτών στόχων, που υποστηρίζονται από τους κοινά αποδεκτούς δείκτες και βασίζονται σε έγκυρα αναλυτικά εργαλεία, θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους και να εργαστούν με πιο συγκεκριμένο τρόπο για την επίτευξη των κοινών στόχων. Προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η πολυμορφία, το εκάστοτε εθνικό πλαίσιο και η διαφορετική αφετηρία τους, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να **ορίσουν εθνικούς στόχους**, οι οποίοι θα βασίζονται σε αντίστοιχους ευρωπαϊκούς.

Οι εθνικοί στόχοι θα μπορούσαν να ενταχθούν σε ένα είδος **διαφοροποίησης ανά κατεύθυνση**, δίνοντας τη δυνατότητα συνεργασίας σε ομάδες χωρών που αντιμετωπίζουν παρόμοιες καταστάσεις ή προβλήματα. Η μέθοδος αυτή υλοποιείται ήδη σε ό,τι αφορά το συνδυασμό ευελιξίας με ασφάλεια στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας και έχει επίσης χρησιμοποιηθεί σε ένα βαθμό και σε θεματική ανάλυση της παιδικής φτώχειας το 2007. Η μέχρι τώρα εμπειρία, παρ'ότι περιορισμένη, δείχνει ότι μια τέτοια μέθοδος θα αποτελούσε καλή βάση για μια πιο προσαρμοσμένη ανάλυση πολιτικής και συμβουλευτικό έργο, ενώ μπορεί με ρεαλιστικό τρόπο να συνδέσει διαφορετικά κράτη μέλη στην επίτευξη κοινών στόχων. Η Επιτροπή θα διερευνήσει, στο πλαίσιο της ΑΜΣ, την ανάπτυξη διόδων, καθώς και κοινών αρχών κατ'αναλογία των προτάσεων της για το συνδυασμό ευελιξίας με ασφάλεια, που έλαβαν την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το Δεκέμβριο του 2007.

Συστάσεις της Επιτροπής

Οι συζητήσεις στο πλαίσιο της επιτροπής κοινωνικής προστασίας καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη. Τα θέματα που υπάγονται στην ΑΜΣ θα μπορούσαν να παγιωθούν περαιτέρω με τη διαμόρφωση σύγκλισης απόψεων, κάθε φορά που αυτή η ανάγκη προκύπτει. Η Επιτροπή θα συμβάλει στη διαδικασία αυτή με διευρυμένη χρήση, εφόσον απαιτείται, της δυνατότητας έκδοσης **συστάσεων**, όπως προβλέπεται από το άρθρο 211 της Συνθήκης, ορίζοντας **κοινές αρχές** και παρέχοντας τη βάση για παρακολούθηση και ανασκόπηση από ισότιμους εταίρους. Η πολιτική υποστήριξη από άλλα θεσμικά όργανα θα εξασφαλίσει περισσότερη ισχύ και προβολή για τέτοιου είδους κοινές αρχές. Η Επιτροπή προτίθεται να αναπτύξει την προσέγγιση αυτή σταδιακά, βασιζόμενη στην εμπειρία από τη σύσταση σχετικά με την ενεργό ένταξη, την οποία η

Επιτροπή αναμένεται να υποβάλει τον Οκτώβριο του 2008 για να αποτελέσει τη βάση για τη διατύπωση συμπερασμάτων του Συμβουλίου και την έκδοση ψηφίσματος από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Καλύτερη υποβολή εκθέσεων, κοινοποίηση και διάδοση

Βάσει της προσέγγισης που περιγράφεται παραπάνω, **η Επιτροπή θα ενισχύσει την ικανότητά της να αξιολογεί και να παρακολουθεί την πρόοδο** τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Η ενισχυμένη παρακολούθηση πρέπει να αντικατοπτρίζεται στην περιοδική κοινή έκθεση του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη, η οποία αποτελεί τη βάση της συνεισφοράς του συμβουλίου απασχόλησης και κοινωνικής πολιτικής (EPSSCO) στο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα ενημερώνεται σε τακτική βάση. Επιπλέον, η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί την έκθεση για την κοινωνική κατάσταση, η οποία συντάσσεται κάθε χρόνο δυνάμει του άρθρου 143 της Συνθήκης, προκειμένου να παρουσιάζει τη δική της αξιολόγηση σχετικά με τις τρέχουσες τάσεις και την πρόοδο που σημειώνονται για την επίτευξη των κοινών στόχων στα υπόλοιπα θεσμικά όργανα, προσβλέποντας στη διεύρυνση και τον εμπλουτισμό της πολιτικής συζήτησης. Τα κράτη μέλη καλούνται να εξακολουθήσουν να υποβάλλουν έκθεση κάθε τρία χρόνια σχετικά με την πρόοδο που επιτεύχθηκε στο πλαίσιο της ΑΜΣ με ολοκληρωμένο τρόπο, με την επιφύλαξη μελλοντικών συζητήσεων σχετικά με το μέλλον της στρατηγικής της Λισαβόνας.

Η **κοινοποίηση και διάδοση** των αποτελεσμάτων θα γίνει πιο αποτελεσματική μέσα από τη συνεχή ανάπτυξη μιας προδραστικής επικοινωνιακής στρατηγικής που θα αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες που προσφέρονται από το πρόγραμμα PROGRESS. Εντάσσεται και αυτό στην κοινωνική ΑΜΣ ως ένας τρόπος ανταλλαγής γνώσεων, ενθάρρυνσης της «ευγενούς άμιλλας» μεταξύ ισότιμων εταίρων και συνεισφοράς στην ενεργό συμμετοχή και δέσμευση. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα εντείνει τις προσπάθειές της προκειμένου η πρόσβαση στην πληροφόρηση σχετικά με τα επιτεύγματα της κοινωνικής ΑΜΣ να γίνει ευκολότερη, περισσότερη κατανοητή και χρήσιμη. Ο ανανεωμένος δικτυακός τόπος για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη⁵ θα αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την επίτευξη του στόχου αυτού.

3.2 Ενίσχυση της θετικής αλληλεπίδρασης με άλλες πολιτικές της ΕΕ

Ενσωμάτωση

Όπως υπογραμμίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για μια ολιστική και εγκάρσια ανανεωμένη κοινωνική ατζέντα, αποτελεί κοινή διαπίστωση ότι τα **ζητήματα της κοινωνικής πολιτικής πρέπει επίσης να ενσωματωθούν σε διάφορες πολιτικές της ΕΕ** (π.χ. ανταγωνισμός, εσωτερική αγορά, οικονομική πολιτική, υγεία, μετανάστευση, εμπόριο, γεωργία κ.λπ.). Η Επιτροπή θα καταβάλει τις δικές της προσπάθειες προκειμένου να εκπονήσει έγκυρες αξιολογήσεις επιπτώσεων για κάθε νέα πρωτοβουλία πολιτικής, και στο πλαίσιο αυτό θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στις **κοινωνικές επιπτώσεις**. Η επιτροπή κοινωνικής προστασίας έχει ήδη ασχοληθεί επισταμένα με την ενσωμάτωση κοινωνικών στόχων, αξιοποιώντας επίσης την εμπειρία που έχει ήδη αποκομιστεί στην ΕΕ από την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου⁶. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί περαιτέρω με την επιτροπή κοινωνικής προστασίας αποβλέποντας σε ενίσχυση της υφιστάμενης ικανότητας για αξιολόγηση επιπτώσεων.

⁵ http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/social_protection_en.htm

⁶ Το άρθρο 3 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ προβλέπει την κατάργηση από την ΕΕ όλων των ανισοτήτων, καθώς και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλες τις δραστηριότητές της.

Η κοινωνική ΑΜΣ χρησιμεύει όλο και πιο συχνά ως σημείο αναφοράς για ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών θεμάτων που έχουν ιδιαίζουσα σημασία για τα κράτη μέλη και τέμνουν ένα σύνολο τομέων πολιτικής, όπως ο κοινωνικός αντίκτυπος της μετανάστευσης, η κοινωνική ένταξη εθνοτικών ή μειονεκτουσών μειονοτήτων (συμπεριλαμβανομένων των κοινοτήτων των Ρομά), η φτώχεια στις αγροτικές περιοχές, η μακροχρόνια φροντίδα και η κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρίες, οι κοινωνικές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, η περιβαλλοντική υποβάθμιση και οι τάσεις στις τιμές των ενεργειακών αγαθών, τα εκπαιδευτικά μειονεκτήματα και η άνιση πρόσβαση στη συνεχιζόμενη κατάρτιση και στη διά βίου μάθηση, η οικονομική εκπαίδευση και η πρόσβαση σε βασικές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, το ψηφιακό χάσμα και ο κοινωνικός αποκλεισμός, η γήρανση του ενεργού πληθυσμού και η αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών.

Το άνοιγμα της κοινωνικής ΑΜΣ σε εγκάρσια ζητήματα έχει ενισχύσει σημαντικά τη σημασία και τον αντίκτυπό της και έχει δείξει το δρόμο προς έναν καλύτερο οριζόντιο συντονισμό. Μεταξύ της επιτροπής κοινωνικής προστασίας και άλλων συναφών επιτροπών, όπως της επιτροπής απασχόλησης και της επιτροπής οικονομικής πολιτικής, έχει αναπτυχθεί μια καρποφόρα συνεργασία, η οποία και πρέπει να ενδυναμωθεί περαιτέρω. Το ίδιο ισχύει και για την υπό εξέλιξη διαδικασία για την ανάπτυξη συνεργειών με άλλους συναφείς τομείς πολιτικής, όπως η ΑΜΣ στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, η στρατηγική της ΕΕ για την υγεία⁷ και η ευρωπαϊκή ατζέντα για την ενσωμάτωση των μεταναστών. Η Επιτροπή θα μελετήσει επίσης τρόπους για την **ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ της ΕΚΠ και άλλων επιτροπών** και ομάδων υψηλού επιπέδου, ενώ θα διασφαλίσει επίσης την αποτελεσματικότητα της δικής της διυπηρεσιακής ομάδας για την ενσωμάτωση της διάστασης της κοινωνικής ένταξης και προστασίας.

3.3 Καλύτερα αναλυτικά εργαλεία

Το πρόγραμμα PROGRESS θα υποστηρίξει τη **στατιστική ικανότητα και συλλογή δεδομένων**, ιδίως σε τομείς όπου τα συγκριτικά στοιχεία απουσιάζουν ή είναι ανεπαρκή. Για παράδειγμα, οι υφιστάμενες πανευρωπαϊκές έρευνες πρέπει να αναθεωρηθούν προκειμένου να καλύπτουν με πληρέστερο τρόπο ζητήματα όπως η υλική στέρηση, (συμπεριλαμβανομένου του ψηφιακού αποκλεισμού), η ευπορία των νοικοκυριών, η κατάσταση των μεταναστών, η μετάβαση από την εργασία στη συνταξιοδότηση. Πρέπει επίσης να συλλέγονται στοιχεία σχετικά με το προσδόκιμο ζωής ανά κοινωνικοοικονομική κατάσταση και να βελτιωθεί η διαθεσιμότητα και η ανάλυση των στοιχείων ανά φύλο.

Το πρόγραμμα PROGRESS θα υποστηρίξει επίσης την έρευνα σχετικά με την υγεία, τη γήρανση του πληθυσμού και τη συνταξιοδότηση, τη νέα έρευνα για τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά, καθώς και τη διεξοδική ανάλυση ειδικών θεμάτων, βοηθώντας τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τις πολιτικές τους σε ιδιαίτερα κρίσιμους τομείς. Η **μεγαλύτερη συμμετοχή εκ μέρους της επιστημονικής κοινότητας και οι ισχυρότεροι δεσμοί με άλλες τρέχουσες δραστηριότητες έρευνας**, στο πλαίσιο της Επιτροπής και άλλων διεθνών οργανισμών, θα συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη πολιτικών με βάση τη γνώση και την τεκμηρίωση.

⁷ Ο δείκτης των ετών υγιούς ζωής στη στρατηγική της Λισσαβώνας είναι ένα παράδειγμα της ενσωμάτωσης των κοινωνικών και οικονομικών διαστάσεων της καλύτερης υγείας.

3.4 Καλύτερη οικειοποίηση μέσω ανασκόπησης από ισότιμους εταίρους, αμοιβαίας μάθησης και συμμετοχής όλων των σχετικών παραγόντων

Ανασκόπηση από ισότιμους εταίρους

Η **ανασκόπηση από ισότιμους εταίρους** έχει αποδειχθεί χρήσιμη πρακτική για την υποστήριξη της αμοιβαίας μάθησης και πρέπει να χρησιμοποιηθεί εκτενέστερα και με περισσότερο στρατηγικό τρόπο στην κοινωνική ΑΜΣ. Η καλύτερη ενημέρωση σχετικά με το πλαίσιο, μια ισχυρότερη αναλυτική βάση και η ευρύτερη διάδοση των αποτελεσμάτων θα συνέβαλαν στον καλύτερο προσδιορισμό των βέλτιστων πρακτικών και θα διευκόλυναν την μεταφορά διαφόρων πολιτικών. Σημαντική θα είναι επίσης η διασφάλιση της συμμετοχής στις ανασκοπήσεις από ισότιμους εταίρους αξιωματούχων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Η Επιτροπή, από κοινού με την επιτροπή κοινωνικής προστασίας, θα εξετάσει τρόπους για την αναβάθμιση των όρων για τον κύκλο ανασκοπήσεων του 2009.

Νέα εργαλεία για αμοιβαία μάθηση

Το πρόγραμμα PROGRESS παρέχει υποστήριξη για τη δοκιμή **νέων εργαλείων για αμοιβαία μάθηση** και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, π.χ. σχέδια για προσωρινή συγκέντρωση και μεταβίβαση εμπειρογνώσιας μεταξύ των κρατών μελών, εκπαίδευση σε θέματα στρατηγικού σχεδιασμού, ενσωμάτωσης, συντονισμού, συμμετοχής ενδιαφερομένων, παρακολούθησης και αξιολόγησης κατά τη διαδικασία της κοινωνικής ΑΜΣ. Το πρόγραμμα PROGRESS μπορεί επίσης να συμβάλει στην ανάπτυξη του «κοινωνικού πειραματισμού» ως μέσου για τα δοκιμή καινοτομικών ιδεών πριν από την εφαρμογή τους σε κοινωνικά προγράμματα ευρείας κλίμακας, π.χ. στους τομείς του ελάχιστου εισοδήματος, των επιδομάτων τέκνων ή της μακροχρόνιας περίθαλψης. Το πρόγραμμα θα υποστηρίξει την μελέτη, διάδοση και αξιολόγηση σχεδίων κοινωνικού πειραματισμού.

Συμμετοχή όλων των σχετικών παραγόντων

Οι **περιφερειακές και τοπικές αρχές** πρέπει να αναπτύξουν ενεργότερο ρόλο στη διαδικασία της ΕΕ για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη. Επί του παρόντος, στα περισσότερα κράτη μέλη, η συμμετοχή τους στην εν λόγω διαδικασία παραμένει περιορισμένη. Σε ορισμένες χώρες έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και των άλλων σχετικών ενδιαφερομένων στη φάση του σχεδιασμού των πολιτικών, αλλά η συμμετοχή αυτή συνήθως εκλείπει στη μετέπειτα φάση της εφαρμογής. Η εμπειρία έχει δείξει ότι ο συντονισμός και η συμμετοχή των σχετικών παραγόντων καθόλη τη διάρκεια του κύκλου μιας πολιτικής είναι καθοριστικής σημασίας για την αποτελεσματική εφαρμογή της. Η Επιτροπή προτείνει να αποτελούν οι συγκεκριμένες πτυχές διακυβέρνησης ολόένα και πιο συχνά αντικείμενο προσπαθειών αμοιβαίας μάθησης στο πλαίσιο της κοινωνικής ΑΜΣ. Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή θα αναπτύξει εθελοντικές κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη.

4 ΣΥΝΟΨΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό της κοινωνικής ΑΜΣ, η παρούσα ανακοίνωση έχει ορίσει έναν αριθμό τομέων στους οποίους η μέθοδος μπορεί να βελτιωθεί, να ενισχυθεί ή να αναπτυχθεί περαιτέρω. Τα μέτρα αυτά αφορούν τέσσερις στόχους: πρώτον, περισσότερη πολιτική δέσμευση και προβολή της διαδικασίας δεύτερον, ενίσχυση της θετικής αλληλεπίδρασης με άλλες πολιτικές της ΕΕ· τρίτον, καλύτερα αναλυτικά εργαλεία

για τη διαδικασία, προκειμένου να οριστούν ποσοτικοί στόχοι και να υποστηριχθεί η τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικών και τέταρτον, η καλύτερη οικειοποίηση από τα κράτη μέλη, με προώθηση της εφαρμογής και της αμοιβαίας μάθησης.

Ορισμένα από τα μέτρα συνιστούν παγίωση υφιστάμενων πρακτικών. Κάποια άλλα, και ιδίως η στοχοθέτηση, υποδηλώνουν ουσιαστικότερες αλλαγές και προϋποθέτουν τη συναίνεση μεταξύ των κρατών μελών και των ενδιαφερομένων. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή μελετά μια σταδιακή προσέγγιση, με την ακολουθία των θεμάτων και την απαραίτητη ιεράρχησή τους να πρέπει να συζητηθούν με τα κράτη μέλη και άλλους βασικούς ενδιαφερομένους.

Μια ενισχυμένη ΑΜΣ στον τομέα της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής ένταξης θα αποτελέσει σημαντική συνεισφορά στην εφαρμογή της ανανεωμένης κοινωνικής ατζέντας και θα υποστηρίξει την ανανεωμένη δέσμευση για την κοινωνική Ευρώπη.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΑΜΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ**ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ**

Οι ευρύτεροι στόχοι της ΑΜΣ για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη είναι να προωθήσει:

- α) την κοινωνική συνοχή, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και τις ίσες ευκαιρίες για όλους μέσω επαρκών, προσιτών, οικονομικά βιώσιμων, προσαρμόσιμων και αποτελεσματικών συστημάτων κοινωνικής προστασίας και πολιτικών κοινωνικής ένταξης·
- β) αποτελεσματική και αμοιβαία αλληλεπίδραση με τους στόχους της Λισαβόνας για την επίτευξη μεγαλύτερης οικονομικής ανάπτυξης και περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και μεγαλύτερης κοινωνικής συνοχής, καθώς και με τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη·
- γ) καλή διακυβέρνηση, διαφάνεια και συμμετοχή των ενδιαφερομένων στο σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση της πολιτικής.

Οι ακόλουθοι στόχοι ισχύουν για τα διάφορα σκέλη των εργασιών:

Αποφασιστικός αντίκτυπος στην εξάλειψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού διασφαλίζοντας:

- δ) πρόσβαση για όλους στους βασικούς πόρους, τα δικαιώματα και τις κοινωνικές υπηρεσίες που απαιτούνται για τη συμμετοχή στην κοινωνία, πρόληψη και αντιμετώπιση του αποκλεισμού και καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων που οδηγούν στον κοινωνικό αποκλεισμό·
- ε) ενεργό κοινωνική ένταξη για όλους, τόσο με την προώθηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας όσο και με την καταπολέμηση της φτώχειας και του αποκλεισμού
- στ) τον καλό συντονισμό των πολιτικών για την κοινωνική ένταξη και τη συμμετοχή παραγόντων από όλες τις βαθμίδες της διοίκησης και άλλων σχετικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που βρίσκονται αντιμέτωπα με τη φτώχεια, καθώς και την αποτελεσματικότητα και ενσωμάτωσή τους σε όλες τις σχετικές δημόσιες πολιτικές, π.χ. όσες αφορούν την οικονομία, τα δημοσιονομικά, την εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και στα προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων (και ιδίως του ΕΚΤ).

Επάρκεια και βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων διασφαλίζοντας:

- ζ) επαρκή εισοδήματα για όλους τους συνταξιούχους και πρόσβαση σε συντάξεις που να επιτρέπουν στους ανθρώπους να διατηρούν, σε εύλογο βαθμό, το βιοτικό τους επίπεδο μετά τη συνταξιοδότηση, στο πνεύμα της αλληλεγγύης και της δίκαιης μεταχείρισης μεταξύ και εντός των γενεών·
- η) την οικονομική βιωσιμότητα των δημόσιων και ιδιωτικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων, λαμβανομένων υπόψη των δημοσιονομικών πιέσεων και της γήρανσης του πληθυσμού, και στο πλαίσιο της τριπλής στρατηγικής για την αντιμετώπιση των δημοσιονομικών επιπτώσεων, κυρίως με την παράταση του εργασιακού βίου και τη διατήρηση της δραστηριότητας από τους ηλικιωμένους, με την εξισορρόπηση των εισφορών και απολαβών με τρόπο ορθό και κοινωνικά δίκαιο και με την υποστήριξη του

οικονομικά προσιτού χαρακτήρα και της ασφάλειας των συνταξιοδοτικών συστημάτων με ιδιωτική χρηματοδότηση·

- θ) διαφανή συνταξιοδοτικά συστήματα, κατάλληλα προσαρμοσμένα στις ανάγκες και τις προσδοκίες γυναικών και ανδρών και στις απαιτήσεις των σύγχρονων κοινωνιών, της γήρανσης του πληθυσμού και των διαρθρωτικών αλλαγών· επίσης, παροχή της απαραίτητης πληροφόρησης, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν να προγραμματίζουν τη συνταξιοδότησή τους, και προώθηση των μεταρρυθμίσεων με βάση την ευρύτερη δυνατή συναίνεση.

Προσβάσιμη, ποιοτική και βιώσιμη υγειονομική περίθαλψη και μακροχρόνια φροντίδα διασφαλίζοντας:

- ι) πρόσβαση για όλους σε επαρκή υγειονομική περίθαλψη και μακροχρόνια φροντίδα, λαμβάνοντας μέριμνα ώστε η ανάγκη για περίθαλψη και φροντίδα να μην οδηγεί σε συνθήκες φτώχειας και οικονομικής εξάρτησης, αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα τις ανισότητες που αφορούν την πρόσβαση στην περίθαλψη και τα αποτελέσματα των υπηρεσιών υγείας·
- ια) ποιότητα στην υγειονομική περίθαλψη και τη μακροχρόνια φροντίδα και προσαρμογή της, συμπεριλαμβανομένης και της προληπτικής φροντίδας, στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και προτιμήσεις της κοινωνίας και των ατόμων, κυρίως μέσα από την ανάπτυξη ποιοτικών προδιαγραφών που ανταποκρίνονται στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και με την ανάπτυξη υψηλότερου αισθήματος ευθύνης μεταξύ των επαγγελματιών της υγείας και των ασθενών και αποδεκτών της φροντίδας·
- ιβ) τον οικονομικά προσιτό χαρακτήρα και την οικονομική βιωσιμότητα μιας επαρκούς και ποιοτικής υγειονομικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας με ορθολογική χρήση των πόρων, και κυρίως μέσα από την παροχή κατάλληλων κινήτρων για χρήστες και παρόχους, ορθή διακυβέρνηση και συντονισμό μεταξύ των συστημάτων περίθαλψης και των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων. Η μακροχρόνια βιωσιμότητα και ποιότητα προϋποθέτουν την προώθηση και του υγιούς και δραστήριου τρόπου ζωής, όπως και την ύπαρξη καλού ανθρώπινου δυναμικού για τον τομέα της περίθαλψης.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΜΣ**1α – Ποσοστό ανθρώπων στα όρια της φτώχειας (σύνολο, παιδιά και ηλικιωμένοι) + Ενδεικτική οριακή τιμή – ΕΕ**

Ποσοστό ανθρώπων με εισόδημα κάτω του 60% του διάμεσου εθνικού εισοδήματος⁸.

1β – Διάμεσος του χάσματος σχετικής φτώχειας – ΕΕ

Διαφορά μεταξύ του διάμεσου εισοδήματος των ανθρώπων που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και του ίδιου του ορίου, εκφραζόμενη ως ποσοστό του ορίου της φτώχειας.

1γ – Ποσοστό ανθρώπων στα όρια της φτώχειας με χρόνιο χαρακτήρα (διαθέσιμο από το 2010 και εξής) – ΕΕ

Άνθρωποι στα όρια της φτώχειας κατά το τρέχον έτος και για 2 τουλάχιστον από τα 3 προηγούμενα έτη.

2 – Ανισότητα στην κατανομή του εισοδήματος (S80/S20) – ΕΕ

Αναλογία του συνολικού εισοδήματος που λαμβάνεται από το 20% του πληθυσμού της χώρας με το υψηλότερο εισόδημα προς εκείνο που λαμβάνεται από το 20% του πληθυσμού με το χαμηλότερο εισόδημα.

3 – Προσδόκιμο υγιούς ζωής – ΕΘΝ

Αριθμός των ετών που αναμένεται να ζήσει ένα άτομο κατά τη γέννησή του, στην ηλικία των 45 και στην ηλικία των 65 ετών, σε υγιή κατάσταση (που δεν επηρεάζεται αρνητικά από τις δραστηριότητες της καθημερινής ζωής). Εξετάζεται σε συνάρτηση προς το προσδόκιμο ζωής.

4 – Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο – ΕΕ

Ποσοστό των ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών που έχουν παρακολουθήσει μόνο τις χαμηλότερες βαθμίδες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και δεν έχουν συμμετάσχει σε κανένα πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης κατά τις τέσσερις τελευταίες εβδομάδες πριν από την έρευνα.

5 – Άνθρωποι που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων – ΕΕ

Ποσοστό ενηλίκων (ηλικίας 18-59 ετών, εκτός φοιτητών) και παιδιών που ζουν σε νοικοκυριά όπου δεν εργάζεται κανείς.

6 – Προβολή συνολικών δημόσιων κοινωνικών δαπανών – ΕΘΝ

Προβολή ανά ηλικιακή ομάδα των συνολικών δημόσιων κοινωνικών δαπανών (συντάξεις, υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση και μεταβιβάσεις προς ανέργους), τρέχον επίπεδο και εκτιμώμενη αλλαγή ως ποσοστό επί του ΑΕΠ.

7α – Διάμεσο σχετικό εισόδημα των ηλικιωμένων – ΕΕ

Διάμεσο εισόδημα των ανθρώπων ηλικίας 65+ ως αναλογία του διάμεσου εισοδήματος 0-64.

⁸ Εάν δεν προβλέπεται διαφορετικά, οι δείκτες φτώχειας του παρατίθενται εδώ αναφέρονται στο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών που ορίζεται ως το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών (μετά από επιδόματα και φόρους) προσαρμοσμένο ώστε να λαμβάνεται υπόψη το μέγεθος και η σύνθεσή τους. Βλ. πλήρη κατάλογο των δεικτών στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/common_indicators_en.htm

7β – Σωρευμένο ποσοστό αναπλήρωσης – ΕΕ

Διάμεσες ατομικές συντάξεις των ατόμων ηλικίας 65-74 ετών σε σχέση με τις διάμεσες ατομικές αποδοχές των ατόμων ηλικίας 50-59, εξαιρουμένων άλλων κοινωνικών επιδομάτων.

8 – Αυτοαναφερόμενη ακάλυπτη ανάγκη ιατρικής περίθαλψης – ΕΘΝ + Χρήση υπηρεσιών περίθαλψης – ΕΘΝ

Συνολική αυτοαναφερόμενη ακάλυπτη ανάγκη ιατρικής περίθαλψης λόγω «οικονομικών φραγμών» ή «χρόνων αναμονής» ή «μεγάλης απόστασης», ανά πεμπτημόρια εισοδήματος. Εξετάζεται παράλληλα με τον αριθμό επισκέψεων σε γενικό ή ειδικό ιατρό κατά τη διάρκεια των 12 τελευταίων μηνών.

9 – Ποσοστό των ατόμων στα όρια της φτώχειας σε δεδομένη χρονική στιγμή – ΕΕ

Ποσοστό ανθρώπων με εισόδημα κάτω από το όριο της φτώχειας, όπως υπολογίστηκε για το οικονομικό έτος 2004, προσαρμοσμένο στις εξελίξεις του πληθωρισμού κατά τα επόμενα έτη.

10 – Ποσοστό απασχόλησης των μεγαλύτερων σε ηλικία εργαζομένων – ΕΕ

Εργαζόμενοι στις ηλικιακές ομάδες 55 – 59 και 60 – 64, ως ποσοστό του συνόλου των ατόμων της αντίστοιχης ομάδας.

11 – Κίνδυνος φτώχειας στην εργασία – ΕΕ

Άτομα που ταξινομούνται ως εργαζόμενοι αλλά απειλούνται από τη φτώχεια.

12 – Ποσοστό απασχόλησης – ΕΕ

Ποσοστό απασχολούμενων και μη απασχολούμενων επί του συνόλου του ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15-64.

13 – Περιφερειακές ανισότητες – συντελεστής απόκλισης των ποσοστών απασχόλησης – ΕΘΝ

Τυπική απόκλιση των ποσοστών απασχόλησης ανά περιφέρεια διαιρούμενων με τον σταθμισμένο εθνικό μέσο όρο.

14 – Συνολικές κατά κεφαλήν δαπάνες υγείας – ΕΘΝ

Συνολικές κατά κεφαλήν δαπάνες υγείας σε ισοτιμία αγοραστικής δύναμης.